

Examen VWO 2018

muziek

tijdvak 1

vrijdag 25 mei

9.00 - 11.30 uur

Vergeet niet je op te zetten!

Klik op 'Start' om te beginnen.

Start ▶

Tijdens het examen kun je de volgende knoppen gebruiken:

 ingesproken tekst

 regelen van het volume

 uitleg van het programma

 ga een pagina terug of verder

 ga naar het begin of het einde van het examen

Voor het openen van bronnen gebruik je de volgende knop:

 geluidsfragment

Hiernaast kun je testen of het geluid goed functioneert.

Het examen bestaat uit vier blokken met in totaal 49 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 83 punten te behalen.
Voor elke vraag staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Blok 1 J.P. Rameau - Danse des Sauvages
Blok 2 H. Badings - Symphonisch Scherzo
Blok 3 J.N. Hummel - Trompetconcert, deel 1
Blok 4 Fast Car

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.
Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Blok 1 J.P. Rameau - Danse des Sauvages

Dit vragenblok gaat over de *Danse des Sauvages* uit de ballet-opera *Les Indes galantes* uit 1735 van de Franse componist Jean-Philippe Rameau (1683-1764).

Het thema van *Les Indes galantes* is de 'echte' liefde die nog zou bestaan buiten Europa. De compositie is een rondo. De klank is een halve toon lager dan de notatie.

Het fragment is het begin van de *Danse des Sauvages*.

**(2p) Wat maakt het fragment geschikt om op te dansen?
Geef twee antwoorden. Laat de dynamiek buiten beschouwing.**

Beantwoord de vragen 2 t/m 6 met behulp van de partituur op pagina 2 van de uitwerkbijlage.

De vragen 2, 3 en 4 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Van het begin van het A-gedeelte van het rondo is de partituur gedeeltelijk op pagina 2 van de uitwerkbijlage afgedrukt. Je zou kunnen zeggen dat in maat 2 t/m 5 tussen partij 1 en de overige partijen sprake is van een vorm van imitatie.

(1p) Geef een argument voor deze bewering.

Van het begin van het A-gedeelte van het rondo is de partituur gedeeltelijk op pagina 2 van de uitwerkbijlage afgedrukt.

(3p) Noem twee kenmerken van de melodiebouw van maat 1 t/m 5 in partij 1.

Noem twee kenmerken van de melodiebouw van maat 6 t/m 8 in partij 1.

Van het begin van het A-gedeelte van het rondo is de partituur gedeeltelijk op pagina 2 van de uitwerkbijlage afgedrukt. De maten zijn in de uitwerkbijlage ook schematisch weergegeven.

(3p) Noteer in het schema waar er sprake is van een I (tonica) en waar er sprake is van een V (dominant) op de eerste tel van de maat. Laat maat 3, 6 en 7 buiten beschouwing.

Fragment 1 is het begin van het A-gedeelte van het rondo. Fragment 2 is het begin van het B-gedeelte van het rondo.

(1p) Wat is de relatie tussen de toonsoort van het A-gedeelte en de toonsoort van het B-gedeelte?

- A dominant
- B subdominant
- C parallel

Het fragment bestaat uit 48 maten, die in de uitwerkbijlage in een schema zijn weergegeven.

(2p) Noteer het vormschema, waar nodig met accenten. De eerste letter is gegeven.

Van het fragment zijn de tekst en de vertaling weergegeven.

1	Forêts paisibles,	Vredige bossen,
2	forêts paisibles	vredige bossen
3	Jamais un vain désir	Nooit zal een ijdel verlangen
4	ne trouble ici nos coeurs	onze harten hier verstoren
5	S'ils sont sensibles,	Als ze gevoel hebben,
6	s'ils sont sensibles	als ze gevoel hebben
7	Fortune,	Fortuna,
8	ce n'est pas au prix	dan gaat dit niet ten koste
9	de tes faveurs	van uw gunsten

**(2p) Noem twee verschillen tussen regel 1 en regel 5, gelet op het ritme van de zang.
Ga bij je antwoord uit van regel 5.**

In het fragment zingt een koor. De tekst en de vertaling zijn weergegeven.

1	Forêts paisibles,	Vredige bossen,
2	forêts paisibles	vredige bossen
3	Jamais un vain désir	Nooit zal een ijdel verlangen
4	ne trouble ici nos coeurs	onze harten hier verstoren

Het woord **jamais** (nooit) wordt forte gezongen.

(2p) Noem nog twee manieren waarop jamais muzikaal wordt benadrukt.

Het fragment duurt acht maten. In deze vraag vergelijken we steeds maat 5 t/m 8 met maat 1 t/m 4.

(3p) Kruis steeds het juiste aspect aan. Ga in je antwoord uit van maat 5 t/m 8.

Fragment 1 komt uit het C-gedeelte van het rondo. Fragment 2 komt uit het F-gedeelte van het rondo.

(2p) Noem twee verschillen tussen beide fragmenten, gelet op de eerste vioolpartij. Ga bij je antwoord uit van fragment 2. Laat de articulatie buiten beschouwing.

Het fragment is het slot van het rondo.

**(2p) In welke muzikale stijlperiode moet je dit werk plaatsen?
Noem één muzikaal kenmerk voor je keuze, gelet op het fragment.**

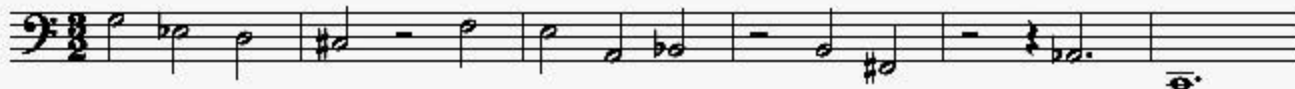
Blok 2 H. Badings - Symphonisch Scherzo

Dit vragenblok gaat over *Symphonisch Scherzo*. Deze compositie voor symfonieorkest is in 1953 geschreven door de Nederlandse componist Henk Badings (1907-1987). De compositie begint met een langzame inleiding waarna het werkelijke scherzo-gedeelte volgt.

De vragen 12 en 13 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het begin van de compositie. De partij van de contrabas is weergegeven.

De melodie is gecomponeerd volgens een compositietechniek uit het expressionisme.

(1p) Welke compositietechniek is dat? Geef de technische term.

Het fragment is het begin van de compositie. Er is sprake van een sombere en dreigende sfeer.

(2p) Noem drie manieren waarop de componist deze sfeer realiseert. Laat de dynamiek en het tempo buiten beschouwing.

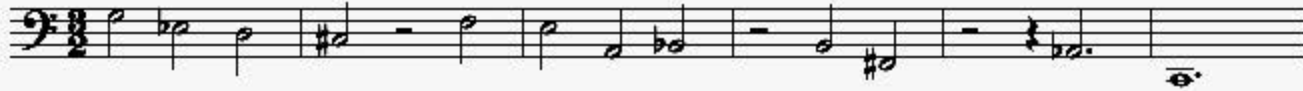
Behalve de strijkinstrumenten speelt in het fragment nog een instrument.

(1p) Welk instrument is dat?

- A buisklokken
- B celesta
- C xylofoon

Fragment 1 is het begin van de inleiding. Fragment 2 is uit het slot van de inleiding.
Van beide fragmenten is de contrabaspartij weergegeven.

notenvoorbeeld fragment 1

notenvoorbeeld fragment 2

(1p) Op welke manier is notenvoorbeeld 2 afgeleid van notenvoorbeeld 1?
Noem de technische term of geef een omschrijving.

Fragment 1 is uit het slot van de inleiding. Fragment 2 is het begin van het scherzo-gedeelte en heeft een geheel ander karakter.

(2p) Geef voor de articulatie, dynamiek, instrumentatie en het tempo aan op welke manier de componist de verandering in het karakter realiseert. Ga in je antwoord uit van fragment 2.

De vragen 17, 18 en 19 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Van het fragment is maat 1 t/m 8 van de contrabaspartij weergegeven.

1 2 3 4

5 6 7 8

Behalve de contrabas en lage houten blaasinstrumenten spelen vanaf maat 3 nog twee verschillende instrumenten de melodie mee.

(2p) Welke twee verschillende instrumenten zijn dat?

Van het fragment is maat 1 t/m 8 van de contrabaspartij weergegeven.

In het fragment spelen onder andere de grote trom en de pauk sterk geaccentueerde noten.

(1p) Op welk moment in de maat worden die noten steeds gespeeld?

A $\frac{3}{4}$

B $\frac{3}{4}$

C $\frac{3}{4}$

D $\frac{3}{4}$

Van het fragment is maat 1 t/m 8 van de contrabaspartij weergegeven.

De noten onder de haak vormen een toonladder.

(1p) Geef de technische term voor deze toonladder.

In het fragment speelt de trompet een solo.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft de trompetpartij juist weer?

Het werk is gecomponeerd in 1953, maar heeft ook impressionistische kenmerken.

(2p) Noem twee kenmerken van het impressionisme in het fragment.

Beantwoord de vragen 22 en 23 met behulp van de partituur op pagina 8 van de uitwerkbijlage.

De vragen 22 en 23 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Van het fragment is de partituur gedeeltelijk op pagina 8 van de uitwerkbijlage afgedrukt.

(2p) Geef aan in welke maten en tussen welke partijen er sprake is van (overwegend) parallelle beweging. Geef twee antwoorden.

Van het fragment is de partituur gedeeltelijk op pagina 8 van de uitwerkbijlage afgedrukt.
In de partij van viool 2 worden twee maten op een andere toonhoogte herhaald.

(1p) Zet een haak boven de herhaling.

Het fragment is een gedeelte uit het slot van de compositie. De componist heeft boven de partituur de aanduiding martellato (gehamerd) genoteerd.

(2p) Noem twee manieren waarop de componist dit martellato realiseert. Laat de dynamiek buiten beschouwing.

Het fragment is het slot van de compositie.

(2p) Noem twee kenmerken van de klassieke muziek uit de twintigste eeuw in het fragment. Laat het impressionisme buiten beschouwing.

Blok 3 J.N. Hummel - Trompetconcert, deel 1

Dit vragenblok gaat over deel 1 uit het trompetconcert uit 1803 van de Oostenrijkse componist Johann Nepomuk Hummel (1778-1837). Dit deel staat in de hoofdvorm.

Het fragment is het begin van het deel. Tijdens het fragment loopt een tijdcode mee. Bovenaan de partituur staat *allegro con spirito*. Dit betekent 'snel met geestdrift'. Toch zou je kunnen zeggen dat niet het hele fragment dit karakter heeft.

(2p) Noem één tijdcode waarop het con spirito-karakter verklankt wordt? Geef twee argumenten.

Noem één tijdcode waarop het con spirito-karakter niet verklankt wordt. Geef twee argumenten.

Van het fragment is de partij van viool 1 in de uitwerkbijlage afgedrukt.
Enkele dynamiektekens ontbreken.

(1p) Noteer de twee ontbrekende sforzando-tekens.

Fragment 1 is het begin van thema 1 in de expositie. Fragment 2 is het begin van thema 2 in de expositie.

(1p) Wat is opvallend aan de toonsoort van thema 2 ten opzichte van de toonsoort van thema 1, gelet op de hoofdvorm?

Van het fragment is de melodie in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(2p) Noteer de ontbrekende noten. Het ritme is gegeven.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft de bovenstem van de begeleiding juist weer? Welk notenvoorbeeld geeft de onderstem van de begeleiding juist weer?

bovenstem

1

2

onderstem

1

2

In het fragment speelt de trompet vier korte zinnen.

(2p) Geef van elke zin aan of deze in een majeur- of mineurtoonsoort BEGINT.

Het fragment is het begin van de doorwerking. De trompetpartij is in de uitwerkbijlage afgedrukt.
In de trompetpartij komt drie keer een sext voor.

(3p) Omcirkel deze drie sexten en geef van elke sext aan of deze groot of klein is. Doe dit door boven elke omcirkeling groot of klein te noteren. Let op de vaste voortekens.

De trompet is van oorsprong een signaalinstrument.

(1p) Noem aan de hand van het fragment een kenmerk waaraan de signaalfunctie te herkennen is. Laat de dynamiek buiten beschouwing.

Van het fragment is de partij van de trompet en viool 1 weergegeven.

Vanaf maat 2 komen er elke maat één of meerdere instrumenten bij.

(1p) Op welke manier bewegen de instrumenten die in maat 2, 3 en 4 inzetten zich ten opzichte van de trompet en viool 1?

	maat 2	maat 3	maat 4
A	parallel	parallel	tegenbeweging
B	parallel	tegenbeweging	tegenbeweging
C	tegenbeweging	parallel	parallel
D	tegenbeweging	tegenbeweging	parallel

In het fragment wordt zowel door de trompet als door de strijkers naar het slotgedeelte toegewerkt.

(1p) Op welke manier wordt zowel door de trompet als door de strijkers naar het slotgedeelte toegewerkt, gelet op het ritme?

Het fragment is het slot van het deel. Het werk is geschreven in 1803.

**(2p) Wordt het werk tot het classicisme of de romantiek gerekend?
Geef twee muzikale kenmerken voor je keuze aan de hand van het fragment.**

Blok 4 Fast Car

Dit vragenblok gaat over het nummer *Fast Car* in de originele uitvoering door Tracy Chapman uit 1987 en enkele recentere uitvoeringen door andere artiesten.

De vragen 37 t/m 41 gaan over de originele uitvoering van Tracy Chapman.

De vragen 37 en 38 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het begin van de intro. Een gitaar speelt twee keer een riff van twee maten.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft deze riff het beste weer?

A

B

C

D

In het fragment speelt de baspartij steeds hetzelfde ritme.

(1p) Noteer één maat van het ritme van de baspartij.

De sombere strekking van de tekst van het couplet wordt door de melodie versterkt.

(2p) Noem twee kenmerken van de melodiebouw die bijdragen aan het sombere karakter.

De vragen 40 en 41 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het refrein. De tekst is weergegeven.

- 1 So remember when we were driving, driving in your car,
- 2 speed so fast I felt like I was drunk,
- 3 city lights lay out before us
- 4 and your arm felt nice wrapped 'round my shoulder and
- 5 I had a feeling that I belonged
- 6 I had a feeling I could be someone, be someone, be someone

(2p) Noem twee manieren waarop het vetgedrukte woord 'I' (regel 5 en 6) muzikaal geaccentueerd wordt.

1 2 3

De begeleidende akkoorden bij de regel 'I had a feeling that I belonged' zijn weergegeven.

(2p) Geef de volledige benaming van de genummerde akkoorden.

De vragen 42 en 43 gaan over de coverversie van Tobtok ft. River.

De vragen 42 en 43 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het refrein met het vervolg. In het refrein wordt een melodisch motief gespeeld.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft dit melodische motief het beste weer?

Deze cover heeft vooral kenmerken van dance.

(2p) Noem aan de hand van het fragment twee kenmerken van dance.

De vragen 44, 45 en 46 gaan over de coverversie van Ryan Montbleau ft. Tall Heights.

Het fragment is een instrumentale solo. De solo kun je verdelen in twee gedeeltes.

(2p) Noem twee verschillen tussen beide gedeeltes als je let op de melodiebouw van de solo. Ga bij je antwoord uit van het tweede gedeelte.

Naast de twee gitaren speelt in het fragment één cello. De cello maakt gebruik van een bijzondere speeltechniek, gelet op de samenklank.

(1p) Geef een omschrijving van de speeltechniek op de cello, gelet op de samenklank. Je mag ook de technische term noemen.

Het fragment is het slot van de song. Er wordt meerstemmig gezongen.

(1p) Hoeveel stemmig wordt er overwegend gezongen?

- A tweestemmig
- B driestemmig
- C meer dan driestemmig

De vragen 47 en 48 gaan over de coverversie van Jonas Blue ft. Dakota.

Het fragment is de intro en de eerste maat van couplet 1. In de uitwerkbijlage is dit in een schema van negen maten weergegeven. In het fragment klinken onder andere een bekkensound, handclap en zangstem.

(3p) Geef met kruisjes in het schema aan in welke maten de verschillende lagen klinken. Het fragment begint met een opmaat. Vier kruisjes zijn al ingevuld.

Het vormschema van het fragment is A - A' - A''.

(2p) Verklaar het accent bij A' (één antwoord), en verklaar het dubbelaccent bij A'' (twee antwoorden). Laat de zang buiten beschouwing.

Fragment 1 is het slot van de originele versie van Tracy Chapman.
Fragment 2 is het slot van de cover van Tobtok.
Fragment 3 is het slot van de cover van Jonas Blue.

(1p) Geef met kruisjes aan welke fragmenten in dezelfde toonsoort staan.

(1p) Geef met kruisjes aan welke fragmenten hetzelfde tempo hebben.

Dit was de laatste vraag van het examen.

Klik op of onder in het scherm als je de vragen nog eens wilt langslopen.

Klik op de knop 'Stoppen' als je klaar bent.

Bronvermelding

De in dit examen gebruikte bronnen zijn vermeld in het examen zelf en/of in het correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Einde